Rozsudek Nejvyššího soudu SR ze dne 22.05.1992, sp. zn. 7 Tz 23/92, ECLI:CZ:NSSR:1992:7.TZ.23.1992.1

Číslo: 62/1992

Právní věta: Účastnictvo na akomkolvek úmyselnom trestnom čine vo forme návodu v zmysle § 10 odst. 1 písm. b) Tr.zák. predpokladá, že páchatel trestný čin spáchal, resp. sa o jeho spáchanie aspoň pokúsil pod vplyvom návodu. Pokial to tak nie je a páchatel spácha trestný čin na základe vlastného rozhodnutia a bez zretela na návod, môže za splnenia ďalších zákonných podmienok prichádzať do úvahy zodpovednosť návodcu za prípravu na trestný čin, ku ktorému návod smeroval (§ 7 odst. 1 Tr.zák.).Ak by však navádzajúci bol uzrozumený s možnosťou, že páchatel je už rozhodnutý čin spáchať, môže ísť o účastnictvo, ale vo forme tzv. psychickej pomoci (§ 10 odst. 1 písm. c) Tr.zák.).

Soud: Nejvyšší soud SR

Datum rozhodnutí: 22.05.1992

Spisová značka: 7 Tz 23/92

Číslo rozhodnutí: 62

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Návod, Pomoc, Příprava trestného činu, Účastenství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 7 odst. 1
§ 10 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 62

Účastníctvo na akomkoľvek úmyselnom trestnom čine vo forme návodu v zmysle § 10 odst. 1 písm. b) Tr. zák. predpokladá, že páchateľ trestný čin spáchal, resp. sa o jeho spáchanie aspoň pokúsil pod vplyvom návodu, Pokiaľ to tak nie je a páchateľ spácha trestný čin na základe vlastného rozhodnutia a bez zreteľa na návod, môže za splnenia ďalších zákonných podmienok prichádzať do úvahy zodpovednosť návodcu za prípravu na trestný čin, ku ktorému návod smeroval (§ 7 odst. 1 Tr. zák.).

Ak by však navádzajúci bol uzrozumený s možnosťou, že páchateľ je už rozhodnutý čin spáchať, môže ísť o účastníctvo, ale vo forme tzv. psychickej pomoci (§ 10 odst. 1 písm. c) Tr. zák.).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. 5. 1992 sp. zn. 7 Tz 23/92)

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SR, Najvyšší súd SR

zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 12. 10. 1989, sp. zn. 10 To 190/89 a mestskému prokurátorovi v Košiciach prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Mestského súdu v Košiciach zo 6. septembra 1989 sp. zn. 5 T 727/88 bol obvinený Z. P. uznaný za vinného z návodu na trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 10 odst. 1 písm. b), § 9 odst. 2 a § 234 odst. 1 Tr. zák., ktorý spáchal ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 písm. a) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

začiatkom roka 1986, v mesiacoch februári a marci navádzal svoju dcéru B. P. a jej priateľov P. H., R. H. a I. D., aby chodili kradnúť a prepadávať ľudí, pričom im dával rady a ponaučenia, ako najlepšie kradnúť a prepadávať ľudí, v ktorom časovom období, na ktorých miestach a za akých okolností; týmto svojím konaním vzbudil u menovaných rozhodnutie páchať trestnú činnosť a títo potom v období mesiacov februára a marca 1986 vykonali viacero krádeží a lúpežných prepadnutí, za čo boli rozsudkom Mestského súdu v Košiciach z 12. augusta 1986, sp. zn. 2 T 373/86 odsúdení. Obvinený sa dopustil skutku napriek tomu, že rozsudkom Mestského súdu v Košiciach, sp. zn. 1 T 17/72, bol právoplatne odsúdený pre trestný čin krádeže podľa § 247 odst. 1, 2 písm. b) Tr. zák., ktorého sa dopustil ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 písm. b) Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 9 odst. 2 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní osem rokov, ktorý vykonal 10. februára 1982.

Za to bol odsúdený podľa § 234 odst. 1 Tr. zák. s použitím § 42 Tr. zák. (správne malo byť uvedené podľa § 42 odst. 1 Tr. zák.) na trest odňatia slobody vo výmere osem a pol roka, pre výkon ktorého bol podľa § 39a odst. 2 písm. c) Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 3 odst. 1, § 4 odst. 1 zákona č. 44/1973 Zb. bol obvinenému uložený ochranný dohľad na jeden rok s povinnosťami a obmedzeniami uvedenými v ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 44/1973 Zb.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený Z. P. odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach uznesením z 12. októbra 1989, sp. zn. 10 To 190/89, podľa § 256 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Minister spravodlivosti SR podal proti tomuto uzneseniu krajského súdu sťažnosť pre porušenie zákona v prospech obvineného Z. P. Poukázal v nej na to, že súdy oboch stupňov rozhodli o vine obvineného na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, bez odstránenia rozporov v už vykonaných dôkazoch a bez starostlivého preverenia hodnovernosti usvedčujúcich dôkazov, najmä výpovedí svedkov P. H., R. H., B. P. a I. D.

Podľa názoru sťažovateľa sú výpovede uvedených svedkov v podstatných okolnostiach popisu spôsobu, akým ich mal obvinený Z. P. nahovárať na páchanie trestnej činnosti, rozporné, pričom rozpory neboli objasnené doteraz vykonanými dôkazmi. Súdy okrem toho nevykonali potrebné dokazovanie na overenie hodnovernosti výpovedí uvedených svedkov, ktorí sú osobami hlboko

morálne narušenými so sklonmi k asociálnemu správaniu. Nasvedčuje tomu okolnosť, že títo svedkovia spoločne páchali rôzne delikty už ako maloletí, čo však súdy nezistili a preto ani nehodnotili pri posudzovaní hodnovernosti týchto jediných usvedčujúcich dôkazov, keď Z. P. popiera spáchanie trestnej činnosti.

Sťažovateľ poukázal ďalej na to, že zo znaleckých posudkov o duševnom

stave P. H., R. H., B. P. a ml. I. D., spracovaných znalcami vo veci Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 2 T 373/86 vyplývajú závažné okolnosti, majúce zásadný význam pre hodnotenie vierohodnosti výpovedí týchto osôb ako svedkov. Súdy sa však s uvedenými dôkazmi neoboznámili, nezistili ani to,

že tieto osoby už ako maloleté boli vyšetrované pre trestnú činnosť a v občiansko-právnom konaní bolo rozhodnuté o výchovných opatreniach (vo veciach Mestského súdu v Košiciach, sp. zn. Nc 1804/79, Nc 1744/79 a Nc 1807/79); v týchto konaniach boli zistené závažné poznatky o osobnostnom profile svedkov. Podľa charakteristík obsiahnutých v uvedených spisoch svedkovia R. H., B. P. a B. H. sú osoby so sklonmi ku klamstvu a zlomyseľnosti. Uvedené okolnosti s poukazom na rozpory vo výpovediach jednotlivých svedkov mali podľa názoru sťažovateľa viesť súdy k vyžiadaniu znaleckého posudku z oboru psychológie na zistenie psychologických vlastností svedkov a k zadováženiu charakteristík svedkov z ústavov, kde boli vychovávaní. Bez uvedených dôkazov nemohli súdy zákonným spôsobom rozhodnúť o vierohodnosti výpovedí týchto svedkov, na podklade ktorých bol obvinený odsúdený.

Minister spravodlivosti SR v dôvodoch písomnej sťažnosti poukázal aj na to, že výsluchy svedkov P. H., R. H., B. P. a I. D. neboli zamerané na objasnenie okolností dôležitých pre posúdenie veci. Nebolo najmä detailne zisťované ako, kedy a kde mal obvinený tieto osoby navádzať na spáchanie trestnej činnosti. Na preverenie tvrdenia svedkyne B. P., že svoju usvedčujúcu výpoveď zmenila na hlavnom pojednávaní pod vplyvom návodu matky I. D., mala byť podľa názoru sťažovateľa vypočúvaná ako svedkyňa A. D., matka I. D. V doterajšom konaní sa neodstránili ani rozpory v tvrdeniach svedkov, že obvinený Z. P. ich nútil na páchanie trestnej činnosti odmietaním poskytnutia nocľahu (svedok R. H.), kým svedok P. H. tvrdil, že obvinený ich nútil páchať trestnú činnosť násilím, vyhrážaním sa sekerou.

Podľa názoru sťažovateľa dosiaľ vykonané dôkazy nasvedčujú tomu, že páchanie trestnej činnosti svedkov P. a R. H., B. P. a I. D. pramenilo z ich morálnej narušenosti a nie z návodu obvineného a preto sú nepresvedčivé závery súdov oboch stupňov o vine obvineného.

Sťažovateľ preto navrhol, aby Najvyšší súd SR podľa § 268 odst. 2 Tr. por. vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Košiciach a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 5, 6 a § 256 Tr. por. v neprospech obvineného, aby podľa § 269 odst. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie, ako aj rozsudok Mestského súdu v Košiciach zo 6. septembra 1989 sp. zn. 5 T 727/88 a rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce zrušil a aby podľa § 270 odst. 1 Tr. por. mestskému prokurátorovi v Košiciach prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol.

Na podklade podanej sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd SR podľa § 267 odst. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že zákon bol porušený v neprospech obvineného Z. P.

Podľa § 2 odst. 5 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutočný stav veci, a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzajú. Objasňujú s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a vykonávajú v oboch smeroch dôkazy, nečakajúc na návrh strán. Priznanie obvineného nezbavuje orgány činné v trestnom konaní povinnosti preskúmať a všetkými dosiahnuteľnými prostriedkami overiť všetky okolnosti prípadu.

Podľa § 2 odst. 6 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne.

Podľa § 256 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne ak zistí, že nie je dôvodné.

V posudzovanej veci sa nepostupovalo dôsledne podľa citovaných zákonných ustanovení. Napriek tomu, že vec bola opakovane predmetom rozhodovania súdov oboch stupňov, nebol doteraz vykonaným dokazovaním zistený skutočný stav veci. Dôkazy vykonávané orgánmi činnými v trestnom konaní ani neboli zamerané na zistenie skutočností podstatných pre rozhodnutie o vine obvineného

Z. P. a vykonané dôkazy neboli vyhodnotené na podklade starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V dôsledku toho k odsúdeniu obvineného došlo na podklade neúplných a nesprávnych zistení, pričom podstata uvedených pochybení má svoj základ už v prípravnom konaní.

Obvinený Z. P. od začatia trestného stíhania popieral spáchanie posudzovanej trestnej činnosti. Vypovedal,a že v jeho domácnosti síce viackrát prespali priatelia jeho dcéry B. P., a to P. H., R. H. a I. D., nie je však pravdivé ich tvrdenie, že ich navádzal na páchanie trestnej činnosti, za ktorú boli odsúdení. Dodal, že v kritickom čase raz v noci vnikli násilne do jeho bytu, preto ich so sekerou v ruke vyháňal, pričom títo nechali na chodbe jeden televízor. Ten neskôr, podľa výpovede na hlavnom pojednávaní, P. H. predal jeho synovi. V prípravnom konaní v rozpore s tým uvádzal, že ho predal synovi sám, keď mu P. H. tvrdil, že televízor kúpil v bazáre.

Z odôvodnenia rozsudku Mestského súdu v Košiciach vyplýva, že záver o vine obvineného Z. P. založil súd na usvedčujúcich výpovediach svedkov B. P., P. H., R. H. a I. D., podľa ktorých ich obvinený Z. P. v svojom byte vo februári a v marci 1986 naviedol na spáchanie krádeží a lúpeží, za ktoré boli odsúdení. S uvedeným záverom sa stotožnil v napadnutom rozhodnutí aj Krajský súd v Košiciach.

Treba súhlasiť s námietkou sťažovateľa, že takýto záver súdov bol predčasný, pretože nebol založený na správne zistenom skutočnom stave veci. Uvedený záver je nepresvedčivý už aj preto, že napriek zisteniu v rozhodnutiach súdov oboch stupňov, že obvinený uvedených svedkov navádzal na krádeže a lúpežné prepadnutia, súdy konanie obvineného Z. P. právne posúdili ako účastníctvo formou návodu v zmysle § 10 odst. 1 písm. b) Tr. zák. len vo vzťahu k trestnému činu lúpeže. Vo svojich rozhodnutiach súdy nevysvetlili, prečo neuverili výpovediam svedkov, že obvinený Z. P. ich naviedol aj na bytové krádeže, za ktoré boli odsúdení. Je preto zrejmé, že už samotné skutkové zistenia súdov oboch stupňov nezodpovedajú právnemu posúdeniu stíhaného skutku. Podstata pochybení však spočíva v tom, že doteraz vykonaným dokazovaním nebolo nepochybne preukázané, že obvinený Z. P. svoju dcéru a jej priateľov navádzal na trestné činy, za ktoré boli odsúdení a že tieto trestné činy skutočne spáchali v dôsledku návodu obvineného Z. P.

Svedkyňa B. P. vo výpovediach z prípravného konania uvádzala, že obvinený Z. P. (jej otec) ju a jej priateľov opakovane navádzal na páchanie krádeží a prepadnutí, keď im radil, že najlepšie sa kradne a prepadáva, keď sú ľudia opití a v tmavých uličkách, takže nevedia, kto ich prepadol. Takým spôsobom potom aj páchali viaceré lúpeže a krádeže. Neskôr svoju výpoveď svedkyňa podstatne zmenila a tvrdila, že obvinený Z. P. ich nenavádzal na trestnú činnosť. Vypovedala o tom len preto, lebo jej to kázala matka I. D. Následne opäť zmenila výpoveď a tvrdila, že ich otec síce navádzal na krádeže, nie však aj na násilné okrádanie ľudí. Odcudzené veci odovzdávali obvinenému Z. P.

Táto svedkyňa vo veci Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 2 T 373/86 vo svojich výpovediach ako obvinená v rozpore s neskoršími svedeckými výpoveďami v trestnej veci obvineného uvádzala, že to bola ona, kto dával tipy na jednotlivé krádeže a lúpeže, ktoré spáchali, a ona aj speňažovala veci, získané trestnou činnosťou, aby mali na alkohol a cigarety, či zakúpenie lístkov do kina. O účasti obvineného Z. P. pritom vypovedala, že ju nahováral, aby vodila k nemu do bytu opitých, ktorých potom okradnú.

O charaktere účasti obvineného Z. P. na trestnej činnosti, pre ktorú boli R. H., P. H., B. P. a I. D. odsúdení, rozporne vypovedal aj svedok P. H. Kým v prípravnom konaní tvrdil, že obvinený Z. P. ich navádzal na krádeže a „prepadačky“ ľudí a na to ho doslova nútil, a to aj so sekerou v ruke, na hlavnou pojednávaní 17. augusta 1987 v rozpore s tým uvádzal, že so sekerou ho obvinený napadol po tom, čo I. D. povedala, že pôjde Z. P. udať, lebo ich navádza na krádeže. V rozpore s tým však na hlavnom pojednávaní 25. januára 1989 svedok P. H. vypovedal, že obvinený Z. P. ich nútil kradnúť a

prepadávať ľudí pod hrozbou, že ich udá polícii. Okrem toho dodal, že obvinený Z. P. v dvoch prípadoch bol osobne prítomný pri bytových krádežiach (neuvádza konkrétne ktorých) a bol účastný aj na dvoch lúpežných prepadnutiach, ktoré však tiež nekonkretizuje.

Napriek uvedeným závažným rozporom v tvrdeniach tohto svedka neboli postupom podľa § 211 odst. 2 písm. b) Tr. por. zisťované ich príčiny a svedok nebol vyzvaný na vysvetlenie uvedených rozporov.

Treba uviesť, že P. H. ako obvinený vo veci Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 2 T 373/86 o trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený, vypovedal,a že ju sám navrhoval a riadil, pretože sa cítil byť „vodcom" partie. Pokiaľ ide o obvineného Z. P., ten ich mal len všeobecne nahovárať, aby kradli a ukradnuté veci mu doniesli, a v týchto súvislostiach im dal aj tip na vykradnutie bytu na Jesenského ulici v Košiciach, o ktorom tvrdil, že tam nikto nie je doma (skutok pod bodom 8 rozsudku Mestského súdu v Košiciach z 12. augusta 1986 sp. zn. 2 T 373/86).

Svedok R. H. v prípravnom konaní vypovedal, že obvinený P. jeho a ostatných z „partie" nahováral na krádeže, keď im tvrdil, že najlepšie sa kradne v noci. Potvrdil, že obvinený Z. P. raz naháňal so sekerou P. H. údajne preto, lebo mu vytýkali, že do bytu vodí rôznych cudzích chlapcov. O tejto okolnosti neskôr vypovedal rozporne. Na hlavnom pojednávaní 17. augusta 1987 tvrdil, že so sekerou ich obvinený Z. P. naháňal po tom, čo im odmietol možnosť prespať v jeho byte. Na ďalšom hlavnom pojednávaní 25. januára 1989 však tvrdil, že sekeru zobral obvinený Z. P. na nich po tom, čo sa mu vyhrážali, že ak ich nenechá spávať v jeho byte, udajú ho na polícii, že ich navádzal na krádeže. Na tomto hlavnom pojednávaní svedok dodal, že obvinený Z. P. im dával rady ako kradnúť a prostredníctvom B. P. im dal aj tipy na bytové krádeže (neuvádza ktoré), nenahováral ich však aj na použitie násilia proti poškodeným.

Pri výsluchoch vo veci Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 2 T 373/86 v postavení obvineného R. H. vypovedal, že k partii B. B. a P. H. sa pridal až dodatočne, keď títo už vykonali nejakú trestnú činnosť. Väčšinu nápadov na lúpeže a krádeže, ktorých sa s P. H., I. D. a B. P. dopustili, dávala B. P., aby mali peniaze do kina a pod.

I. D., ako obvinená pri výsluchoch vo veci 2 T 373/86 Mestského súdu v Košiciach vypovedala, že trestných činov sa dopustila preto, lebo ju prehováral B. P. a želal si to aj jej chlapec P. H. Pripustila, že ich na trestnú činnosť nahovárala aj Z. P., neuviedla však, akým spôsobom.

Pri svedeckých výsluchoch v trestnej veci obvineného Z. P. v rozpore s tým však tvrdila, že na trestnú činnosť ju aj ostatných navádzal a nútil práve obvinený Z. P. Videla, ako obvinený Z. P. zbil svoju dcéru B. P., keď nechcela ísť kradnúť, na čom zotrvala aj pri konfrontácii s obvineným. Rovnako videla v ten istý deň, že po zbití B. P. nútil aj P. H. ísť kradnúť, pričom sa mu vyhrážal sekerou. Až na hlavnom pojednávaní 25. januára 1989 svedkyňa vypovedala, že okrem krádeží im obvinený Z. P. kázal, aby opitým ľuďom brali veci aj za použitia násilia.

So zreteľom na naznačené zásadné rozpory v tvrdeniach svedkov v ich jednotlivých výpovediach, ale aj v ich výpovediach navzájom (okolnosti nútenia kradnúť za použitia sekery, zbitie B. P., o ktorom okrem I. D. nik nevypovedal, osobná účasť obvineného na bytových krádežiach a lúpežiach podľa svedka P. H. a pod.) pochybili orgány činné v trestnom konaní, keď výsluchmi P. H., R. H., B. P. a I. D. nezisťovali konkrétne, kedy, za akých okolností, kde, na čo konkrétne a akým spôsobom ich obvinený Z. P. mal navádzať, a to vo vzťahu k jednotlivým útokom (lúpežiam a krádežiam), za ktoré táto skupina svedkov bola právoplatne odsúdená rozsudkom Mestského súdu v Košiciach z 12. augusta 1986 sp. zn. 2 T 373/86. Bez podrobného zistenia týchto skutočností nebolo možné rozhodnúť o prípadnom charaktere účasti obvineného Z. P. na trestnej činnosti, ktorej sa uvedení svedkovia dopustili. Iba takto zameranými výsluchmi každého z páchateľov a vzájomným porovnávaním ich údajov bolo možné objasniť, či ich obvinený Z. P. skutočne navádzal na trestnú

činnosť, na akú, a či títo skutočne spáchali trestné činy (prípadne niektoré z nich) v dôsledku návodu obvineného.

Účastenstvo na akomkoľvek úmyselnom trestnom čine vo forme návodu v zmysle § 10 odst. 1 písm. b) Tr. zák. predpokladá, že páchateľ trestný čin spáchal, resp. sa o jeho spáchanie aspoň pokúsil pod vplyvom návodu. Pokiaľ to tak nie je a páchateľ spácha trestný čin na základe vlastného rozhodnutia a bez zreteľa na návod, môže za splnenia ďalších zákonných podmienok prichádzať do úvahy zodpovednosť návodcu za prípravu na trestný čin, ku ktorému návod smeroval (§ 7 odst. 1 Tr. zák.).

Preto nemohlo byť len všeobecné tvrdenie svedkov, že obvinený Z. P. ich navádzal na krádeže a „prepadačky", ktoré spáchali, podkladom pre rozhodnutie o vine obvineného. Podrobným výsluchom páchateľov bolo treba objasniť, či konkrétne trestné činy a ktoré z nich skutočne spáchali pod vplyvom návodu obvineného, alebo či tak neurobili bez zreteľa na návod z vlastného rozhodnutia. Pre posúdenie tejto otázky však bolo potrebné vykonať aj ďalšie rozsiahle dokazovanie, zamerané na overenie hodnovernosti výpovedí svedkov, ktorí obvineného Z. P. usvedčovali zo spáchania súdenej trestnej činnosti. Dokazovanie v tomto smere bolo nevyhnutné už aj v dôsledku závažných rozporov v tvrdeniach jednotlivých svedkov, ako bolo na to poukázané.

Treba súhlasiť s námietkou v sťažnosti pre porušenie zákona, že orgány v trestnom konaní nepostupovali v súlade s ustanovením § 2 odst. 5, 6 Tr. por., keď dostupnými dôkazmi neobjasnili charakterové a osobnostné vlastnosti svedkov P. H., R. H., I. D. a B. P. a v dôsledku toho si nevytvorili potrebné podklady pre záver o vierohodnosti ich výpovedí. Pritom práve posúdenie tejto otázky malo v predmetnej veci mimoriadny význam pre rozhodnutie o vine obvineného Z. P.

Z obsahu spisu Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 2 T 373/86 vyplýva, že rozsudkom z 12. augusta 1986 boli P. H., R. H., B. P. a ml. I. D. právoplatne odsúdení za rozsiahlu trestnú činnosť, ktorú páchali spoločne, ale aj samostatne (B. P.). Z uvedeného rozsahu možno tiež zistiť, že trestnú činnosť začali spoločne páchať už 18. januára 1986, kedy sa spoločne vlámali do bytu J. L. v Košiciach, odkiaľ odcudzili rôzne veci (taniere, misy, naberačku a pod.). Podľa tvrdení páchateľov tieto veci odniesli do bytu Z. P. Tu boli sčasti zistené pri domovej prehliadke.

Podľa správy Průmstavu v Pardubiciach obvinený Z. P. bol do 5. februára 1986 zamestnaný ako robotník v teplárni v Temiciach (č. 1. 141).

Naznačené okolnosti výrazne spochybňujú záver o tom, že P. H. a jeho priatelia začali a pokračovali v páchaní trestnej činnosti práve v dôsledku návodu obvineného. Okrem toho zo spisu Mestského súdu v Košiciach sp. zn. Nc 1744/79, ktorý vyžiadal minister spravodlivosti SR ku konaniu o sťažnosti pre porušenie zákona, vyplýva, že R. H. v spoločnosti B. P. a P. H. sa už ako maloletý v roku 1979 dopustil lúpežného prepadnutia, v dôsledku čoho mu bola nariadená ústavná výchova. Tak isto z ďalších vyžiadaných spisov Mestského súdu v Košiciach sp. zn. Nc 1804/79 a Nc 1807/79 vyplýva, že P. H. a B. P. boli v ústavnej výchove ako maloletí pre páchanie majetkovej trestnej činnosti. Podľa charakteristík obsiahnutých v uvedených spisoch ide o osoby morálne narušené, majúce sklony ku klamstvu a zlomyseľnosti.

Orgány činné v trestnom konaní preto pochybili, keď uvedené skutočnosti neurobili predmetom dokazovania a v dôsledku toho si ani nevytvorili potrebné podklady pre posúdenie hodnovernosti výpovedí svedkov, ktorí obvineného usvedčovali zo spáchania posudzovanej trestnej činnosti. Treba pritom uviesť, že už z posudkov znalcov o duševnom stave I. D., P. H., R. H. a B. P. vo veci Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 2 T 373/86, ktorý mali súdy k dispozícii, bolo možné zistiť, že ide o osoby so zníženými rozumovými schopnosťami, s asociálnymi prejavmi správania a s poruchami vo sfére vyšších citov.

So zreteľom na uvedené zistenia bolo potrebné do konania pribrať znalca z oboru psychológie za účelom zistenia psychologických vlastností uvedených svedkov, najmä na objasnenie ich sklonov ku klamstvu, možnosti ovplyvnenia inou osobu a pod., a to aj po zvážení predchádzajúcich výchovných opatrení a ich správania sa počas ústavnej výchovy. Iba na podklade naznačeného dokazovania bolo možné so znalosťou veci posúdiť otázku vierohodnosti výpovedí týchto svedkov a nadväzne na to rozhodnúť o vine obvineného.

Nedôsledne tiež postupovali súdy oboch stupňov, keď výsluchom matky I. D. nepreverili tvrdenie B. P., že iba na základe jej príkazu usvedčovala obvineného Z. P. zo spáchania posudzovanej trestnej činnosti.